

Καινούργιο χωριό

Ηράκλειο

Θέαση προς το χωριό

Βασικές πληροφορίες

Το καινούργιο χωριό ανήκει στο δήμο Ηρακλείου του νομού Ηρακλείου. Έχει 108 κατοίκους. Βρίσκεται ανατολικά, ενώ του σε απόσταση 18,2 χιλιομέτρων από αυτό και σε υψόμετρο 240 μ.

Πλάτος φάσματος

Θήκη (αποθήκη)

το κεντρικό παλιό χωριό αποτελείται από ανατολικά στοιχεία

Πλάτος φάσματος

Πλάτος φάσματος

ΙΣΤΟΡΙΚΑ

Το Κανούργιο Χωριό έχει αναγνωρισθεί ως παραδοσιακός οικισμός. Το χωριό που, σε αντίθεση με το όνομά του, είναι πολύ παλιός οικισμός, πιθανότατα της 8^{ης} Βυζαντινής περιόδου (961-1204), παρουσιάζει ενδιαφέρον για την ιστορία του, την αρχιτεκτονική των σπιτιών του.

Το χωριό αναφέρεται στις ενετικές απογραφές. Στο τέλος του 14ου αιώνα αποτελεί φέουδο της Ενετής Ροκιά Σαγρεδα ενώ στα τελευταία χρόνια της Ενετοκρατίας περιέρχεται στη Γενικευμένη οικήτρια Φώσκαλο. Σήμερα σώζεται η αχυρώσιμη κατοικία – πύργος που ανήκε στον Ανδρέα Φώσκαλο. Ο οικισμός αριθμεί σήμερα ελάχιστες κατοικίες της ενετικής περιόδου. Αρλόγιο κτίσμα εκδήσης της περιόδου, το οποίο σώζεται μέχρι και σήμερα σε πολύ καλή κατάσταση ένα το ενετικό πατητήρια σινού, από τα μεγαλύτερα της Κρήτης. Τέλος, είναι ιδιαίτερα εμφανή από τα χαλάσματα τα ενετικά και τα τούρκικα στοιχεία.

Το πρώτο επίσημο και "ισχυρό" στοιχείο που υπάρχει και αναφέρεται στο χωριό είναι ένα νοταριακό έγγραφο (συμβολαιο) με ημερομηνία 8 Φεβρουαρίου του 1271, το οποίο αναφέρει το χωριό με το όνομα *casal novo*, δηλαδή Κανούριο Χωριό.

Στην τουρκική απογραφή του 1671 το χωριό αναφέρεται ως *Kanuryo Hanyo*. Σε αυτή του 1881 καταγράφεται επίσημα ως Κανούργιο Χωριό, με 163 χριστιανούς και 4 τούρκους κατοίκους, ανήκοντας στον Δήμο Επισκοπής. Από την στιγμή εκείνη αρχίζει να εξαπλώνεται κυρίως προς τον νότο, με τα κτίσματα που εθικρατούν να είναι κατοικίες.

Στην απογραφή του 1928, ο οικισμός βρίσκεται στην κοινότητα Αναπόλειως με 247 κατοίκους, διατηρώντας την μορφή του και συνεχίζοντας την εξάπλωση του προς τα ανατολικά. Από το 1999 μέχρι και το 2010, ανήκει στο Δήμο Επισκοπής ο οποίος εβλήθηκε με το νόμο Καποδίστρια.

Το 2011 πέραν στον Δήμο Χερσονήσου, ο οποίος εβλήθηκε με το νόμο Καλλικράτης. Σήμερα η εξάπλωση του οικισμού παρατηρείται προς πόσα κατεύθυνση κυρίως με κατοικίες. Σήμερα αναφέρεται, αποτελεί το ιστορικό κέντρο του χωριού, από την εποχή της Τουρκοκρατίας, χωρίς ωστόσο να να αποτελεί ενεργό κομμάτι του.

ΚΑΤΟΙΚΗΣΗ

Πληθυσμός - Κανούργιο Χωριό Ηρακλίου

Έτος	Κατοίκι
1583	134
1881	167
1900	183
1920	189
1928	247
1940	308
1981	356
1991	203
2001	140
2011	108

Από την πρώτη απογραφή του 1583 έως και αυτή του 1981 κατά την οποία σημειώθηκε ο μεγαλύτερος αριθμός κατοίκων (356) παρατηρείται αυξανής πληθυσμιακή αύξηση. Από το έτος 1981 μέχρι και το 2011 μωθηκε αισθητά ο αριθμός των κατοίκων του χωριού κατά 247 και φτάνοντας πλέον τους 108.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Η οικονομία του χωριού βασίζεται ανέκαθεν στην γεωργία και ιδίως στην ελαιοαργία και την αμπελοαργία. Παρόλο που αρκετοί από τους κατοίκους ήταν τεχνίτες, η συμμετοχή στις αγροτικές δραστηριότητες κρίνεται απαραίτητη από όλους. Κατά τα Βυζαντινά χρόνια το χωριό αποτέλεσε καθαρά αγροτικό οικισμό όπως και πολλοί άλλωστε την περίοδο εκείνη, σε ολόκληρη την Κρήτη.

ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ

Τυπολογία Κτιρίων

Τα μεγαλύτερα ποσοστά των κτιρίων του χωριού είναι κατοικίες, μονόχωρες ή διώκορες, με τις περισσότερες από αυτές να είναι ισόγειες, υπαρχοντας ωστόσο και κάποιες διώκορες. Τα σπίτια του χωριού είναι κατασκευασμένα κατά κύριο λόγο από πέτρα, γύψο και χώμα.

Παλαιότερα, υπήρχαν 3 τύποι κατοικίας, τα μονόχωρα, τα καμαράσπια και τα σπίτια τριών δωματίων. Ο επικρατέστερος τύπος κατοικίας, στο χωριό είναι ο τελευταίος, με σημαντικό του αρχιτεκτονικό γνώρισμα τον ανώ- υπεριοικόμενο δώματο.

Χάρτες ανάλυσης

Δίκτυα

Ύψη κτιρίων

Χρήσεις γης

Όρια οικισμού

Δομημένο - Αδόμητο

Κατάσταση κτιρίων

Χρονολόγηση κτιρίων

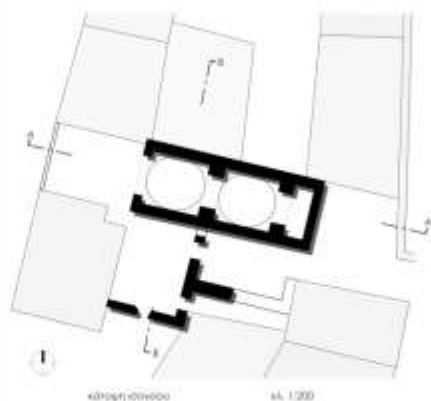
Σημεία ενδιαφέροντος

Σημεία ενδιαφέροντος

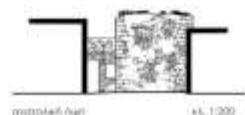
Πύργος Φώσκολο

Ένα παλιό εγκαταλλεμένο και ιεραπομμένο κτήριο με τούξα και θόλους στο εσωτερικό και φανερά τα σημεία ανακατασκευής στα χρόνια της Τουρκοκρατίας. Σήμερα ο πύργος αποτελείται μόνο από το ισόγειο επίπεδο, ενώ βάσει ισχυρισμών των κατοίκων ήταν ψηλός, αλλά το ανώτερο τμήμα του γκρεμίστηκε πιθανότατα μετά από ισχυρό σεισμό, το 1926.

κάτοψη πύργου

κλ. 1:200

ανατολική όψη

κλ. 1:200

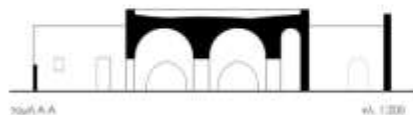
ανατολική όψη του

εσωτερικό I

εσωτερικό II

τομή Α-Α

κλ. 1:200

τομή Β-Β

κλ. 1:200

νότια όψη

κλ. 1:200

δυτική όψη

κλ. 1:200

Ενετικά πατητήρια

Βρίσκονται στο βορειοδυτικό τμήμα του χωριού και ανήκουν στην κατηγορία των κτιστών-σκεπαστών πατητηρίων και αποτελούνται από τρεις μεγάλους πετρόκτιστους ληνοούς.

Οι τρεις ληνοί με τα υπολήνια αποτελούν ένα ενιαίο κτίσμα, το οποίο έχει διαστάσεις 11 X 4.50 X 3.50 μέτρα.

Η πρόσωση κάθε πατητηρίου έχει ένα μεγάλο τοξωτό παράθυρο, από το οποίο μπαινόβγαν οι ληνοβάτες.

Στους δυο εσωτερικούς τοίχους (μεσότοιχους) υπάρχουν ορθογώνια παράθυρα για να επικοινωνούν οι ληνοβάτες μεταξύ τους.

Στο βόρειο και νότιο εξωτερικό τοίχο υπάρχουν μικρά αεραγωγά για να αερίζονται τα κρασοστάφυλα, ενώ οι εσωτερικοί τοίχοι είναι επιχρισμένοι σε ύψος 1.80 μ.

κάτοψη

κλ. 1:300

υπολήνια

δυτική όψη

κλ. 1:300

τομή Γ-Γ'

κλ. 1:300

νότια όψη

τομή Α-Α

κλ. 1:300

νότια όψη

κλ. 1:300

βορειοδυτική όψη

τομή Β-Β

κλ. 1:300

βόρεια όψη

κλ. 1:300

επέκταση ορίων οικισμού

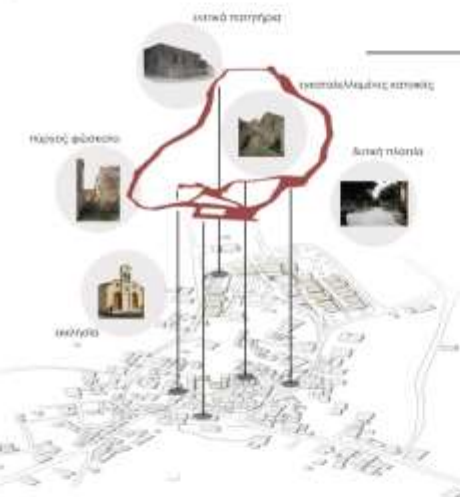
Με αφορμή όη κύρια ασχολία των κατοίκων αποτελούσε ανέκαθεν η αμπελοκαλλιέργεια, επεκτείνεται η "ανοικτο-δόμησις" της τοπικής παραγωγής, δημιουργώντας στο βόρειο τμήμα του οικισμού μια τοπική μονάδα ανοικτο-παραγωγής βασισμένη στην τήλωση σε αμπελώνες γη του χωριού, επίσης, στο πλαίσιο του ανοικτο-ρισμού, δημιουργούνται κατακόες κατάλληλες τόσο για μόνιμη όσο και για προσωρινή διαμονή.

σύνδεση σημείων ενδιαφέροντος

Ο οικισμός διαθέτει αρκετά σημεία ενδιαφέροντος, όπως τα ενετικά πατητήρια, ο πύργος του φώσκου, οι εγκαταλελειμμένες κατοικίες στο κέντρο του, η εκκλησία, καθώς και η πλατεία στο ανατολικό του τμήμα. Στόχος είναι η δημιουργία ενός δικτύου που θα ενώνει τα σημεία αυτά και θα αποτελεί βασικό ορόσηο κίνησης. Επιπλέον πραγματοποιείται επανα-σημάτωση των δημοσίων χώρων και εμφανισμών στο κέντρο του οικισμού.

συμπλήρωση οικοδομικών τετραγώνων

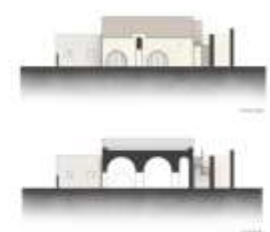
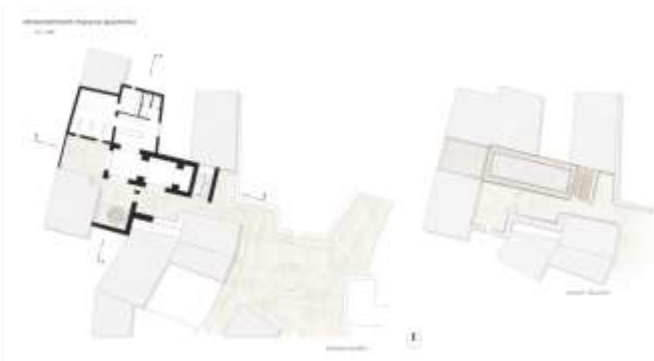
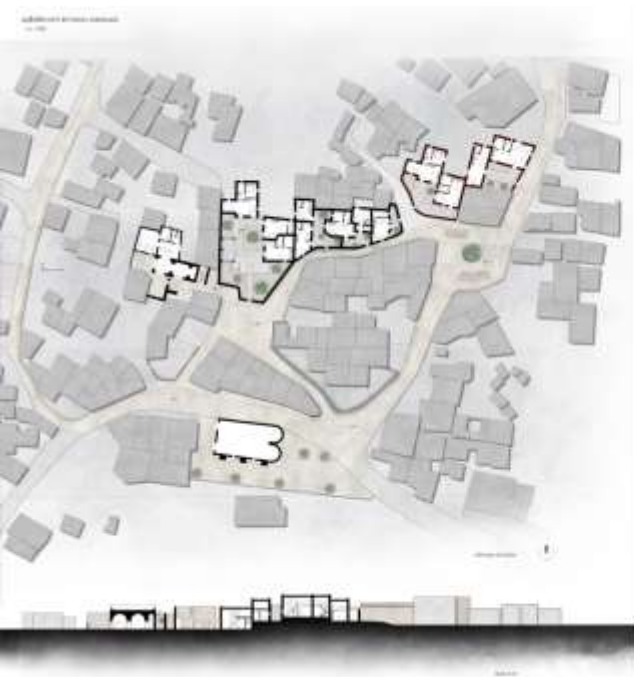
Στο κέντρο του χωριού παρατηρείται η ύπαρξη εγκαταλελειμμένων κατοικιών ενώ στο πάνω τμήμα της ανατολικής πλατείας υπάρχει ένα τμήμα αδόμητου χώρου, το οποίο διασπά το συνεχές μέτωπο των κατοικιών. Κατά την επέμβαση, πραγματοποιείται αποκατάσταση των κελυφών των κατοικιών και συμπλήρωση του κατεστραμμένου, εξασφαλίζοντας συγχρόνως την σύνδεση του μετώπου στο οικοδομικό στεγανισμό του ιστορικού κέντρου.

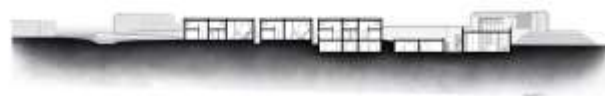

σχέδιο γενικής διάταξης
σε 1:1000

διαγράμμιση του οικισμού
σε 1:1000

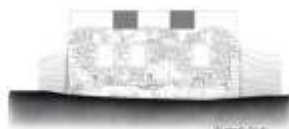
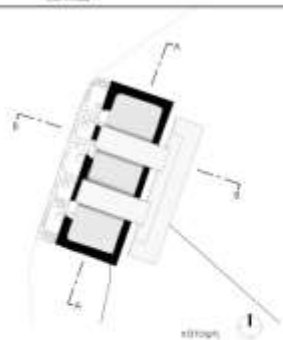
εγκαταστάσεις του οικισμού
σε 1:1000

Εντικό πατητήρια-επέμβαση

κλίμα 1:300

Κύριο όψη

Πρόσω όψη

τομή Α-Α

τομή Β-Β

εξωτερικό κρηπίδα

κλίμα 1:30

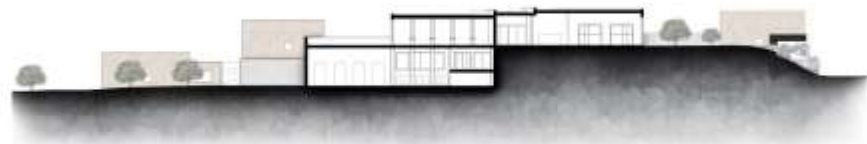

απονοικοδόμηση

κλίμα 1:300

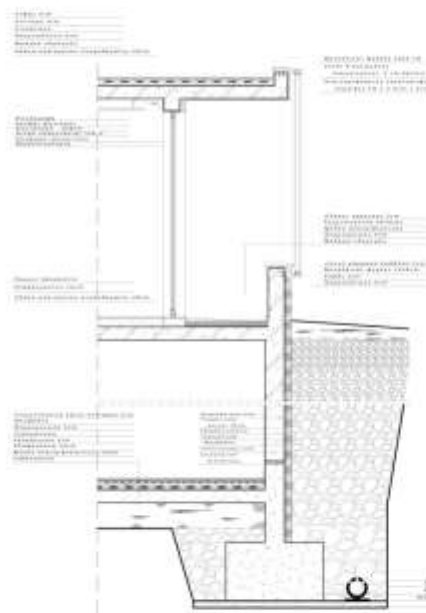
Πρόσω όψη

τομή Α-Α

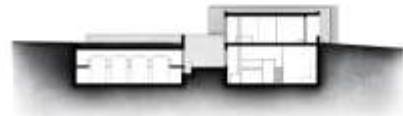

Αόρα όψη

εξωτερικό κρηπίδα

κλίμα 1:30

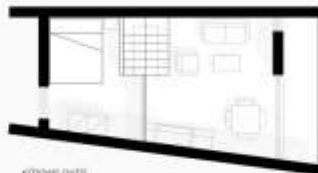

τομή Β-Β

κατοικία 2 στάθμων

κάτοψη ισόγειο

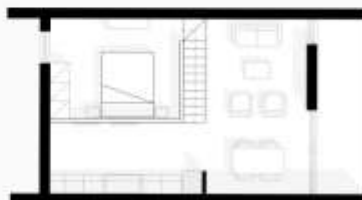

κάτοψη ορόφου

κατοικία 3 στάθμων

κάτοψη ισόγειο

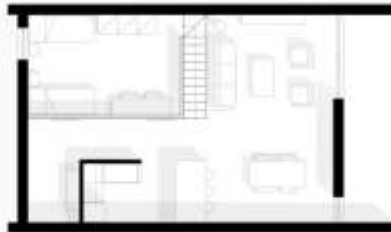

κάτοψη ορόφου

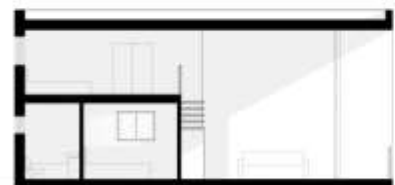
κατοικία 4 στάθμων

κάτοψη ισόγειο

κάτοψη ορόφου

πλήρ. κατοικία

κοσμοπολιτική λειτουργία κατοικίας

46 / 110

βιοκλιματική προσέγγιση

κλίση οκτίγων ηλίου, κατοικία

κλίση οκτίγων ηλίου, γκαράζ

αερισμός

